

О. Браїловська,
науковий керівник – канд. екон. наук, доц. Т.О. Пасько,
ДВНЗ “Українська академія банківської справи НБУ”

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ПДВ
СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА**

В Україні малий бізнес як самостійне соціально-економічне явище все ще розвивається в складних умовах і стикається з безліччю проблем. Однією з них є те, що процес оподаткування ПДВ перехідних операцій платників єдиного податку (як при переході зі ставки єдиного податку 10 % на ставку 6 %, так і навпаки) все ще залишається досить складним. Це, у першу чергу, пов'язано з тим, що чинне законодавство України не надає чітких роз'яснень щодо методики визначення податкових зобов'язань і податкового кредиту з ПДВ при здійсненні перехідних операцій суб'єктами малого підприємництва.

На нашу думку, вирішення даної проблеми залежить від методу нарахування ПДВ, який підприємство обрало при реєстрації: правило першої події чи касовий метод.

Так, у випадку, коли підприємство обрало правило першої події, то за тими операціями поставки, за якими перші події відбулися до реєстрації платником ПДВ, а другі – після неї, жодних наслідків із даного податку не буде. Тобто, коли відвантаження товарів (послуг) покупцю відбулося в період, коли платник єдиного податку працював на спрощеній системі оподаткування за ставкою єдиного податку 10 %, а оплата коштами отримана після реєстрації платником ПДВ та переходу на ставку єдиного податку 6 %, податкові зобов'язання з ПДВ за такою операцією не нараховуються.

Якщо ж від покупця оплата за майбутні поставки товарів (послуг) отримана коштами в період, коли платник єдиного податку працював на спрощеній системі оподаткування за ставкою єдиного податку 10 %, а відвантаження товарів відбулося після реєстрації платником ПДВ та переходу на ставку єдиного податку 6 %, то податкове зобов'язання з ПДВ не нараховується, оскільки для оподаткування ПДВ поставка товарів є другою подією.

За умови, що підприємство обрало касовий метод нарахування ПДВ, то не всі перехідні операції пройдуть без наслідків. Так, якщо товари було відвантажено до реєстрації платником ПДВ, а оплатили їх після неї, то при надходженні коштів підприємство зобов'язане нарахувати податкові зобов'язання. Відповідно підприємство може претендувати і на податковий кредит – за датою оплати отриманих ним до реєстрації товарів.

Поряд з цим при переході зі ставки єдиного податку 6 % на ставку 10 % у суб'єктів малого підприємництва існує ще одна проблема, пов'язана з відображенням в обліку зменшення податкового кредиту з ПДВ, зокрема в частині визнання умовного продажу готової продукції та незавершеного виробництва.

Так, виходячи з вимог закону про ПДВ, готова продукція і незавершене виробництво це також товарні залишки. Але не можна стверджувати, що саме за ними декларували податковий кредит, адже його було збільшено під час купівлі матеріалів, сировини, використаних при виробництві готової продукції та незавершеного виробництва.

У зв'язку з цим, доцільним буде відобразити умовний продаж сировини, матеріалів, включених до готової продукції та незавершеного виробництва. На нашу думку, це найбільш оптимальний варіант, адже саме за цими товарами формували податковий кредит.

Таким чином, врахування зазначених нами рекомендацій дозволить здійснити перехідні операції без додаткових затрат часу та штрафних санкцій.